

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТЕ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ
Кафедра економіки повітряного транспорту**

**Методичні рекомендації до виконання
контрольної роботи (домашнього завдання)
з навчальної дисципліни
«ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА І КОНТРОЛІНГ»**

**для підготовки здобувачів вищої
освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної та заочної форми навчання
галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність 051 «Економіка»
Освітньо-професійна програма «Економічна кібернетика»
Освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»
Освітньо-професійна програма «Міжнародна економіка»**

Укладач: Ковальчук А.М., к.е.н.
Методичні рекомендації
розглянуті та схвалені
на засіданні кафедри економіки
повітряного транспорту
Протокол №24 від «27» серпня 2021 р.
Завідувач кафедри _____ Ареф'єва О.В.

ЗМІСТ

Передмова	3
Структура домашнього завдання	5
Вимоги до змісту домашнього завдання	5
Вступ	5
Домашнє завдання №1	6
Домашнє завдання №2	12
Висновки	12
Список використаних джерел	12
Додатки	12
Вимоги до оформлення домашнього завдання	13
Організація виконання та захисту робіт	15
Додатки	17

ПЕРЕДМОВА

Навчальна дисципліна «Економічна діагностика і контролінг» є дисципліною професійної підготовки та удосконалює теоретичні та практичні основи сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі економіки підприємства.

Дисципліна «Економічна діагностика і контролінг» спрямована на формування у студентів системи знань про методологію економічної діагностики та реалізацію контрольної функції в діяльності підприємств. Предметом вивчення є теоретичні та практичні знання і вміння щодо застосування інструментарію економічної діагностики фінансового, майнового та ін. секторів господарювання підприємства.

Метою навчальної дисципліни «Економічна діагностика і контролінг» є формування економічного мислення і практичних навичок для проведення економічної діагностики та здійснення контролінгу, формування компетенцій щодо обґрунтування системи економічних показників аналізу та розробки контролюючої системи для забезпечення ефективності господарської діяльності підприємства.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- формування у студентів уявлення про систему оцінювання стану підприємства в середовищі його функціонування;
- розвиток наукових поглядів на сучасні трактування методів економічного аналізу підприємства;
- вивчення теоретико-методичних засад економічної діагностики за різними напрямками для забезпечення ефективності цільового вибору щодо управління підприємством;
- опанування бізнес-індикаторів та критеріїв в системі економічної діагностики;
- набуття навиків проведення комплексної економічної діагностики аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства;
- обґрунтування характеру впливу ринкових умов і факторів на внутрішній економічний механізм і конкурентний статус підприємства;
- діагностика організаційних та ресурсних умов розвитку підприємства в сучасних умовах господарювання.

У результаті вивчення дисципліни «Економічна діагностика і контролінг» студенти повинні

Знати:

- сучасні технології, методи й інструменти економічної діагностики підприємства;
- аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень;
- економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки;
- методи управлінської, фінансової діагностики та діагностики виробничого потенціалу підприємства;
- види й особливості діагностики майнового, ринкового стану підприємства, систем економічної безпеки, конкурентоспроможності та потенціалу розвитку;
- інструментарій оцінювання конкурентоспроможності підприємства і його продукції на ринку;
- особливості організації і техніки оцінки економічного стану та характеру впливу середовища підприємства;
- методичні положення контролінгу на підприємстві;

Вміти:

- застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади);
- застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач;

- проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності,

- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;

- ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники;

- застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;

- розуміти та самостійно формувати стратегії розвитку підприємства на засадах конкурентоспроможності, якості, безпековості та прибутковості економічних систем;

- застосовувати методи економічної діагностики при оцінюванні конкурентоспроможності продукції та підприємства, інвестиційної та кредитної привабливості;

- проектувати завдання та інструментарій контролінгу ефективності системи управління, фінансів та економічної безпеки, потенціалу розвитку підприємства.

Контрольні (домашні) роботи з дисципліни виконуються у шостому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння всього навчального матеріалу з дисципліни «Економічна діагностика і контролінг».

Конкретна мета ДЗ полягає у діагностиці економічного стану підприємства та проектуванні його системи контролінгу.

Для успішного виконання ДЗ студент повинен

знати термінологію, сучасні технології, методи й інструменти економічної діагностики для проведення управлінського, фінансового аналізу, оцінки конкурентоспроможності продукції та виробничого потенціалу підприємства; методичні положення контролінгу на підприємстві та особливості проектування його системи.

вміти системно пристосовувати теоретичні знання при діагностиці економічного стану підприємства, його безпекового і конкурентного статусу; робити наукові узагальнення відносно оцінки рівня ефективності господарювання та системи контролінгу; проводити діагностику майнового, ринкового стану; оцінювати ефективність заходів із забезпечення результативності розвитку та системи контролінгу підприємства.

СТРУКТУРА ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ

Домашнє завдання повинно містити:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- основну частину;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки .

ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ

Домашнє індивідуальне завдання виконується на основі проведення діагностики одного підприємства (можна обирати підприємство вашого дипломного проекту) за **ТРИ** роки його діяльності. Усі отримані дані необхідно проаналізувати та оформити у роботу.

Підприємства у групі повторюватись **НЕ МОЖУТЬ**.

Титульний аркуш домашнього завдання містить:

- найменування вищого навчального закладу, інституту та кафедри, на якій виконана індивідуальна робота;
- прізвище, ім'я, по батькові автора;
- назву індивідуальної роботи;
- шифр і найменування напряму підготовки;
- місто і рік.

Розташування інформації на титульному листі наведено в додатку 1.

Титульний лист не нумерується, але в нумерації враховується.

Зміст індивідуальної роботи оформляється на одній сторінці. Зміст, як і титульний лист, не нумерується, але в нумерації враховується . Зразок оформлення змісту наведено у додатку 3.

ВСТУП

Вступ індивідуальної домашньої роботи призначено для обґрунтування актуальності теми роботи, формулювання мети і завдань дослідження. Обсяг вступу, що рекомендується, – до 2-х друкованих сторінок. Вступ повинен містити наступну інформацію:

актуальність теми, при висвітленні якої викладається сучасний стан проблеми, необхідність подальших досліджень і її роль в економіці;

об'єкт дослідження – підприємство, організація чи установа, на підставі даних якої виконується робота;

предмет дослідження – проблема (коло питань), що досліджуються в роботі на прикладі об'єкта дослідження;

мета дослідження – розробка заходів щодо удосконалення предмету дослідження стосовно до об'єкта дослідження на підставі аналізу його стану;

завдання роботи мають відповідати меті дослідження. Виходячи з завдань, як правило, будується структура роботи;

інформаційна база: коротко вказуються прізвища авторів, що внесли найвагоміший внесок у розробку проблеми, основні закони і нормативні акти, що згадуються в роботі (з посиланнями на номери джерел у списку літератури);

методи дослідження: подається перелік використаних методів дослідження для досягнення мети роботи. Перераховувати їх треба коротко та змістовно, визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Основна частина індивідуальної домашньої роботи повинна бути поділена на питання, які повинні бути за змістом взаємопов'язані між собою і в логічній послідовності розкривати тему дослідження. Складається з 9 розділів першої частини (ДЗ№1) та 1 розділу другої частини (ДЗ№2)

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ №1

Розділ 1.1. Загальна характеристика діяльності підприємства

У розділ необхідно описати підприємство, його вид діяльності, основні напрями роботи, персонал, організаційну структуру тощо. (2-3 ст)

Розділ 1.2. Діагностика конкурентного середовища підприємства

Діагностика конкурентного середовища підприємства передбачає дослідження внутрішнього та зовнішнього середовища функціонування підприємства, який можна здійснити із використанням SWOT-аналізу.

Завдання.

Провести SWOT-аналіз підприємства (його внутрішнього та зовнішнього середовища)

SWOT - аналіз проводиться в кілька послідовних етапів.

Перший етап передбачає вивчення зовнішнього середовища підприємства й виділення тих його факторів, які відкривають перед підприємством можливості розвитку, і факторів, які створюють для підприємства зовнішні загрози.

Другий етап передбачає аналіз внутрішнього середовища підприємства, що дозволяє визначити його сильні й слабкі сторони. Результати представляються у вигляді зведеної таблиці

Таблиця 2.1

Результати аналізу зовнішнього й внутрішнього середовища підприємства

Середовище	Стратегічний актив	Стратегічний пасив
Внутрішнє	Сильні сторони підприємства	Слабкі сторони підприємства
Зовнішнє	Можливості розвитку підприємства	Загрози положенню підприємства

Важливо підкреслити, що ця таблиця відображає тісний зв'язок з періодом часу проведення аналізу, оскільки фактори зовнішнього й внутрішнього середовища піддаються змінам. Зовнішні фактори змінюються більш динамічно, тому необхідно регулярне проведення SWOT-аналізу й, відповідно, відновлення наступних з нього висновків.

Третій етап SWOT-аналізу припускає зіставлення зовнішніх можливостей і загроз із внутрішнім потенціалом й обмеженнями, що дозволяє визначити здатність даного підприємства скористатися наявними ринковими можливостями й мінімізувати негативний вплив зовнішніх загроз. Вибрати загальну стратегію розвитку й відповідні функціональні стратегії не можна без точного співвіднесення факторів зовнішнього середовища й стратегічних можливостей підприємства з наявними ресурсами й діючою системою управління.

Таким чином, на третьому етапі проводиться класифікація й оцінка наступних сполучень факторів зовнішнього й внутрішнього середовища:

1. "можливості - сильні сторони" (визначення орієнтирів стратегічного розвитку);
2. "можливості - слабкі сторони" (визначення орієнтирів внутрішніх перетворень);
3. "загрози - слабкі сторони" (виділення істотних обмежень стратегічного розвитку);
4. "загрози - сильні сторони" (виділення потенційних стратегічних переваг).

Результатом проведення SWOT-аналізу є система можливих стратегічних дій, спрямованих на посилення конкурентних позицій підприємства і його розвиток. Результати проведеного дослідження описуємо в розділі 2.

Розділ 1.3. Діагностика майнового стану підприємства

В цьому розділі дають характеристику майнового стану обраного підприємства відповідно до методики розрахунків, що представлена у таблиці 2. Результати діагностики оформлюються в таблиці, графіки динаміки, рисунки тощо. За результатами діагностики формується висновки та рекомендації

Таблиця 2.

Методика розрахунку показників майнового стану підприємства

Назва показника	Алгоритм розрахунку	Джерело інформації	Теоретично достатнє значення
1. Вартість всього майна	Підсумок балансу по активу або пасиву	Ф.№1, р.1300 або р.1900	Вартість майна повинна зростати порівняно з попередніми періодами
2. Вартість власних коштів підприємства	Вартість власного капіталу підприємства	Ф.№1, р.1495	Вартість власного капіталу повинна зростати порівняно з попередніми періодами
3. Вартість власних оборотних коштів	Різниця між вартістю оборотних активів і поточних зобов'язань підприємства	Ф.№1, р.1195 – р.1695	Вартість власних оборотних коштів повинна зростати порівняно з попередніми роками
4. Коефіцієнт зносу	Відношення суми зносу до первісної вартості ОВФ	Ф.№1, р.1012 : р.1011	Зменшуватись і бути меншим 0,5
5. Коефіцієнт придатності	1 – коефіцієнт зносу	Ф.№1, 1 - р.1012 : р.1011	Збільшуватись і бути більшим 0,5

Розділ 1.4. Діагностика виробничого потенціалу підприємства

У цьому розділі необхідно зігнати діагностику виробничого потенціалу підприємства відповідно до таблиці 3. та методичних рекомендацій:

Серед факторів, які характеризують підвищення ефективності використання основних засобів підприємства, слід виділити наступні:

1) **зростання фондоддачі**, яка визначається як відношення обсягу випущеної товарної продукції до середньорічної вартості основних виробничих фондів (в їх сумі не враховуються зарезервовані та надані в оренду фонди). Однак ефективність використання основних фондів підвищується лише тоді, коли фондоддача зростає за рахунок підвищення продуктивності машин і обладнання, скорочення часу простоїв, удосконалення бізнес-процесів виробництва продукції, застосування технічно оновлених основних фондів;

2) **зниження фондомісткості** – показника, оберненого до фондоддачі;

3) **збільшення оборотності основних виробничих фондів (в роках)** – відношення середньорічної величини основних виробничих фондів до суми амортизації, призначеної для повного відновлення основних засобів.

Економія (перевитрати) основних виробничих фондів обчислюємо за формулою:

$$E_{of} = S_{of_{зв}} - S_{of_{б}} \times (V_{пр_{зв}} / V_{пр_{б}}), \quad (1)$$

де E_{of} – економія (перевитрати) основних фондів підприємства, грн.;

$S_{of_{б}}$, $S_{of_{зв}}$ – середньорічна вартість основних виробничих фондів у базовому та звітному періодах відповідно, грн.;

$V_{р6}$, $V_{рзв}$ – виручка від реалізації продукції підприємства у базовому та звітному періодах відповідно, грн.

Завдання.

Здійснити розрахунок показників використання основних виробничих засобів підприємства відповідно до таблиці 3 (заповнити таблицю). Результати діагностики оформлюються в таблиці, графіки динаміки, рисунки тощо. За результатами діагностики формується висновки та рекомендації

Таблиця 3.

Розрахунок показників використання трудових ресурсів

№ п/п	Показники	Рік 1	Рік 2	Рік 3	Відхилення, % (к.5/к.3)	Приріст, (к.6-100%)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Виручка від реалізації (в співставних цінах, без ПДВ), тис.грн.					
2.	Середньорічна вартість ОВФ, тис. грн.					
3.	Середньорічна вартість машин та устаткування, тис. грн.					
4.	Фондовіддача основних засобів (п.1/п.2), грн.					
5.	Фондовіддача машин і устаткування (п.1/п.3), грн.					
6.	Фондомісткість (п.2/п.1), грн.					
7.	Співвідношення приросту ОВФ в розрахунку на % приросту продукції (к.7: п.2/п.1)					
8.	Відносна економія (перевитрати) ОВФ (характеризує величину фондів при досягнутому обсязі виробництва на базовому рівні ефективності їх використання):					

Розділ 1.5. Діагностика персоналу та корпоративної культури підприємства

У цьому розділі провести діагностику персоналу та корпоративної культури підприємства за методичними рекомендаціями:

Відносна економія (перевитрати) трудових ресурсів обчислюється за формулою:

$$E_{пвп} = Ч_{пвпзв} - Ч_{пвп6} \times (V_{рзв} / V_{р6}), \quad (1),$$

чол.;

де $E_{пвп}$ – економія (перевитрати) промислово-виробничого персоналу,

$Ч_{пвп6}$, $Ч_{пвпзв}$ – чисельність промислово-виробничого персоналу у базовому та звітному роках відповідно, чол.;

$V_{р6}$, $V_{рзв}$ – виручка від реалізації продукції підприємства у базовому та звітному періодах відповідно, грн.

Завдання

Здійснити розрахунок показників використання трудових ресурсів підприємства за кожен рік (тобто за три роки) відповідно до даних таблиці 4. Проаналізувати отримані дані, порівняти результати кожного року.

Результати діагностики оформлюються в таблиці, графіки динаміки, рисунки тощо. За результатами діагностики формується висновки та рекомендації

Таблиця 4.

Розрахунок показників використання трудових ресурсів

№ п/п	Показники	Формула	Рік 1	Рік 2	Відхилення, % (к.4/к.3)	Приріст, (к.5-100 %)
1	2		3	4	5	6
1.	Виручка від реалізації (в співставних цінах без ПДВ), тис. грн.	Врп	80000	85000	106,2	6,2
2.	Чисельність промислово-виробничого персоналу (ПВП), чол.	Чпвп	350	355	101,4	1,4
3.	Продуктивність праці (виробіток) (п.1/п.2), тис.грн.	ПП = Врп / Чпвп	228,6	239,4	104,7	4,7
4.	Фонд оплати праці ПВП, тис. грн.	Фоп	10000	12000	120	20
5.	Обсяг продукції на 1 грн. оплати праці, грн. (п.1/п.3), грн.	ОП = Врп / ПП	8	7,08	88,5	-11,5
6.	Співвідношення приросту чисельності в розрахунку на 1 % приросту продукції (к.6: п.2/п.1)		-	-		0,23
7.	Відносна економія (перевитрати) ресурсів (характеризує величину необхідних ресурсів при досягнутому обсязі виробництва на базовому рівні ефективності їх використання): (чол.)					
8.	Відносна економія оплати праці:					

Розділ 1.6. Діагностика ліквідності, платоспроможності та прибутковості підприємства

В цьому розділі дають характеристику ліквідності, платоспроможності та прибутковості обраного підприємства відповідно до методики розрахунків, що представлені у таблицях 5 та 6. Результати діагностики оформлюються в таблиці, графіки динаміки, рисунки тощо. За результатами діагностики формується висновки та рекомендації

Методика розрахунку показників ліквідності і платоспроможності

Таблиця 5

Назва показника	Алгоритм розрахунку	Джерело інформації	Теоретично достатнє значення
1. Коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможність)	Відношення суми грошових коштів і короткострокових цінних паперів до поточних зобов'язань	Ф.№1, (р.1165 + р.1160) : : р.1695	Більше 0,2
2. Проміжний коефіцієнт покриття балансу	Відношення суми грошових коштів, короткострокових цінних паперів, дебіторської заборгованості, векселів одержаних, інших оборотних активів до поточних зобов'язань	Ф.№1,(р.1125 +...+ р.1165)] : :р.1695	Більше 0,7-0,8
3. Коефіцієнт покриття балансу	Відношення суми оборотних активів до поточних зобов'язань	Ф.№1, р.1195 : р.1695	Більше 2-2,5
4. Частка оборотних коштів у активах	Відношення суми оборотних коштів до підсумку по балансу	Ф.№1, р.1195 : р.1300	Збільшення

5. Частка запасів у поточних активах	Відношення суми запасів до поточних активів	Ф.№1, (р.1100 +...+ р.1110) : : р.1195	–
6. Частка власних оборотних коштів у запасах	Відношення суми власних оборотних коштів до вартості запасів	Ф.№1, (р.1195 – р.1695) : (р.1100 + р.1110)	Більше 0,5

Методика розрахунку показників прибутковості підприємства

Таблиця 6

Назва показника	Алгоритм розрахунку	Джерело інформації	Теоретично достатнє значення
1. Рентабельність продаж	Відношення прибутку від операційної діяльності до виручки від реалізації, помножене на 100%	Ф.№2, р.2190 : р.2000 x 100%	Більше 20%
2. Рентабельність операційної діяльності	Відношення прибутку від операційної діяльності до повної собівартості, помножене на 100%	Ф.№2, р.2190 : (р.2050 + р.2130 + р.2150 + р.2180) x 100%	Більше 20%
3. Рентабельність діяльності до оподаткування	Відношення прибутку від усіх видів діяльності до оподаткування до повної собівартості, помножене на 100%	Ф.№2, р.2290 : (р.2050 + р.2130 + + р.2150 + р.2180) x 100%	Більше 20%
4. Рентабельність капіталу	Відношення прибутку від усіх видів діяльності до оподаткування до вартості активів, помножене на 100%	(р.2290, ф.№2) : р.1300, ф.№1 x 100%	Більше 20%

Розділ 1.7. Діагностика фінансової стійкості підприємства

В цьому розділі дають характеристику фінансовій стійкості обраного підприємства відповідно до методики розрахунків, що представлена у таблиці 7. Результати діагностики оформлюються в таблиці, графіки динаміки, рисунки тощо. За результатами діагностики формується висновки та рекомендації

Методика розрахунку показників фінансової стійкості підприємства

Таблиця 7

Назва показника	Алгоритм розрахунку	Джерело інформації	Теоретично достатнє значення
1. Коефіцієнт співвідношення позичених і власних коштів	Відношення суми зобов'язань по залученим і позиченим коштам до суми власних коштів	Ф.№1, (р.1595 + р.1695+ р.1700) : р.1495	Менше 1
2. Коефіцієнт автономії	Відношення суми власних коштів до підсумку по балансу	Ф.№1, р.1495 : р.1300 (1900)	Більше 0,5
3. Коефіцієнт маневреності власних коштів	Відношення суми власних оборотних коштів до суми власних коштів	Ф.№1, (р.1195 – р.1695) : р.1495	Якомога більший
4. Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	Відношення суми залученого капіталу до підсумку по балансу	Ф.№1, (р.1595 + р.1695 + р.1700) : р.1900	Менше 0,5
5. Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	Відношення суми довгострокових зобов'язань до суми довгострокових зобов'язань і власного капіталу	Ф.№1, р.1595 : (р.1595 + р.1495)	Зменшення коефіцієнта

6. Коефіцієнт фінансового левереджу	Відношення суми довгострокових зобов'язань до суми власного капіталу	Ф.№1, р.1595 : р.1495	Менше 0,5
7. Показник заборгованості кредиторам	Відношення суми кредиторської заборгованості до суми активів	Ф.№1, р.1610+р.1615+р.1620+р.1625+р.1630 : р. 1300	Якогомога менший

Розділ 1.8. Діагностика ділової активності підприємства

В цьому розділі дають характеристику ділової активності обраного підприємства відповідно до методики розрахунків, що представлена у таблиці 8. Результати діагностики оформлюються в таблиці, графіки динаміки, рисунки тощо. За результатами діагностики формується висновки та рекомендації

Методика розрахунку показників ділової активності підприємства

Таблиця 8

Назва показника	Алгоритм розрахунку	Джерело інформації	Теоретично достатнє значення
1. Загальна оборотність капіталу	Відношення виручки від реалізації продукції (товарів, робіт послуг) до підсумку по балансу	р.2000 (ф.№2) : р.1300 (ф.№1)	Збільшення
2. Оборотність готової продукції	Відношення виручки від реалізації продукції (товарів, робіт послуг) до вартості готової продукції	р.2000 (ф.№2) : р.1103 (ф.№1)	Збільшення
3. Оборотність запасів	Відношення виручки від реалізації продукції (товарів, робіт послуг) до вартості запасів	р.2000 (ф.№2) : р.1100 (ф.№1)	Збільшення
4. Оборотність дебіторської заборгованості	Відношення виручки від реалізації продукції (товарів, робіт послуг) до вартості дебіторської заборгованості	р.2000 (ф.№2) : р.1125 + р.1130 + ... + р.1155 (ф.№1)	Збільшення
5. Середній строк обороту дебіторської заборгованості	Відношення вартості дебіторської заборгованості до виручки від реалізації продукції (товарів, робіт послуг), помножене на 360 днів	р.1125 + р.1130 + ... + р.1155 (ф.№1) : р.2000 (ф.№2) x 360	Зменшення
6. Оборотність кредиторської заборгованості	Відношення виручки від реалізації продукції (товарів, робіт послуг) до вартості кредиторської заборгованості	р.2000 (ф.№2) : р.1615 (ф.№1)	Збільшення
7. Середній строк обороту кредиторської заборгованості	Відношення вартості кредиторської заборгованості до виручки від реалізації продукції (товарів, робіт послуг), помножене на 360 днів	р.1615 (ф.№1) : р.2000 (ф.№2) x 360	Зменшення
8. Фондовіддача необоротних активів	Відношення виручки від реалізації продукції (товарів, робіт послуг) до вартості необоротних активів	р.2000 (ф.№2) : (р.1011 – р.1012) (ф.№1)	Збільшення
9. Оборотність власного капіталу	Відношення виручки від реалізації продукції (товарів,	р.2000 (ф.№2) : р.1495 (ф.№1)	Збільшення

	робіт послуг) до вартості власного капіталу		
--	--	--	--

Розділ 1.9. Резерви підвищення ефективності діяльності підприємства

Третій розділ є по суті оптимізаційною частиною. Після проведення діагностики необхідно визначити резерви підвищення ефективності діяльності підприємства, можливості його розвитку. Він присвячений визначенню основних резервів підвищення ефективності фінансової діяльності досліджуваного підприємства. (2-3 ст)

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ №2

Розділ 2.1. Альтернативні варіанти організаційних структур досліджуваного підприємства та їх служб контролінгу

Домашнє завдання №2 ґрунтується на результатах домашнього завдання №1 та полягає у презентуванні отриманих результатів економічної діагностики досліджуваного підприємства та розробці (проектуванні) впровадження служби контролінгу на ньому. Тобто необхідно:

- 1) розробити дві альтернативні схеми організаційної структури підприємства із службою контролінгу, та обґрунтувати кожну з них (до 2-х сторінок).
- 2) розробити схему служби контролінгу відповідно до кожного варіанту організаційної структури підприємства, обґрунтувати функції (завдання) кожного працівника (до 2-х сторінок).

Домашнє завдання №2 передбачає представлення результатів першого та другого домашніх завдань у формі презентації та виступу на семінарі у другому модулі. Студент виконує роботу у форматі презентації до 20 слайдів на яких висвітлено тему доповіді, основні напрацювання, висновки та рекомендації. Тобто студенти усно захищають виконану роботу.

ВИСНОВКИ

Висновки є логічним завершенням домашньої роботи. У них необхідно чітко сформулювати основні наукові та практичні результати, одержані в індивідуальній роботі, які впливають з матеріалу індивідуальної роботи та запропонувати шляхи вирішення виявлених проблемних сторін об'єкта дослідження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ має складатися з не менше 15 назв різноманітних джерел на які є посилання в роботі, наводиться в кінці текстової частини, починаючи з нової сторінки. Список використаних джерел складається в алфавітному порядку або по мірі використання у тексті. До використаних джерел слід вносити: офіційний сайт досліджуваного підприємства, актуальні наукові статті, підручники, закони України та інші нормативно-правові документи, офіційні сайти державних установ та організацій, сайти досліджуваних підприємств, монографії тощо.

ДОДАТКИ

Додатки для індивідуальної домашньої роботи з навчальної дисципліни «Економічна діагностика» є обов'язковим елементом. Додатками у роботі є фінансова звітність (Баланс, Звіт про фінансові результати, та ін..) При потребі до додатків доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття індивідуальної роботи(графіки, таблиці, схеми, яких перевищує 0,5 сторінки формату А4).

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РОБОТИ

3.1. Загальні вимоги.

Робота виконується на стандартному папері формату А4 (210 x 297мм або близькому до нього) білого кольору. Для написання роботи рекомендовано використовувати текстовий редактор Microsoft Word (версія 7.0 або вище), шрифт Times New Roman Cyr, розмір 14 пунктів, міжрядковий інтервал – 1,5. Абзацний відступ (перша стрічка в абзаці) має бути однаковим впродовж усього тексту роботи і дорівнювати п'яти знакам (1,25).

Текст необхідно друкувати, залишаючи береги таких розмірів: лівий – не менше 30 мм, правий – не менше 10 мм, верхній і нижній – не менше 20 мм.

Крім чіткого дотримання описаних вище норм оформлення роботи, слід також дотримуватися таких загальних правил оформлення текстів:

- не допускається наявність у тексті подвійних пробілів, пробілів перед початком та після абзацу, пробілів перед знаками пунктуації (крапками, комами, двокрапками тощо);
- в усьому тексті роботи використовуються однакові типи маркерів для маркованих списків, причому допускається вживання лише таких маркерів: «–», «а)» «1.» «1)» (без лапок);
- в усьому тексті роботи використовуються однакові типи лапок: «текст»;
- стиль «напівжирний» у тексті застосовується лише при оформленні заголовків розділів, підрозділів та підпунктів роботи, для позначення заголовків елементів вступу («Актуальність дослідження», «Мета дослідження» тощо), а також при оформленні таблиць (назва таблиці, та шапка таблиці стиль «напівжирний»). Для інших цілей він не використовується;
- стиль «курсив» у тексті може використовуватись для позначення окремих фрагментів тексту, на які автор хоче звернути увагу;
- стиль «підкреслений» у тексті не використовується.

Першою сторінкою є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок, але номер на ньому не ставиться. Наступні сторінки нумерують у правому верхньому куті без крапки в кінці.

Заголовки структурних частин «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами та розташовують по центру відповідно до тексту до тексту.

Крапку після заголовка не ставлять. Заголовки підрозділів (у разі потреби – пунктів, підпунктів) друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 3-4 інтервали.

Кожна структурна частина (розділи, але не підрозділи!) починається з нової сторінки.

Між підзаголовком і до основного тексту роблять відступ (у 3 інтервали, тобто $1,5 \times 2 = 3$)

Такі структурні частини, як зміст, вступ, висновки, список використаних джерел, не мають порядкового номера (не можна друкувати «1. ВСТУП», «Розділ 4. ВИСНОВКИ»). Номер розділу ставиться після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. Наприклад, «2.3.» (третій підрозділ другого розділу).

В тексті слід уникати переносів слів та складних синтаксичних конструкцій.

У тексті бажано уникати складних і громіздких пропозицій. Не слід писати в роботі «я думаю», «я пропоную» тощо. Висловлювати матеріал рекомендується від першої особи множини «на нашу думку» (тобто на Вашу і керівника).

У роботі допускаються тільки загальноприйняті скорочення слів (ПАТ, ТОВ та ін.). Посилання на таблиці, рисунки, що винесені у додатки робляться в тексті (додатки Д, Е, Ж).

3.2. Нумерація. Нумерація сторінок роботи має бути наскрізною, включаючи список літератури і додатки. Першою сторінкою є титульний аркуш, другою та третьою – завдання до індивідуальної роботи, четвертою – зміст роботи і т. д. Номери сторінок проставляються арабськими цифрами в правому верхньому куті аркуша. На титульному аркуші номер сторінки не ставиться. Рисунки та таблиці, розташовані на окремих сторінках, включаються в загальну нумерацію.

Усі ілюстрації (схеми, графіки, діаграми, креслення тощо) іменуються рисунками, в тексті вони іменуються словом «Рис.», з позначенням номера розділу і номера рисунка в його межах. Підпис до рисунка розташовується під ним. До кожного рисунку дається примітка з посиланням на джерело, звідки взято рисунок або цифрові дані. Рисунок підписується внизу відповідно до зразка.

ЗРАЗОК

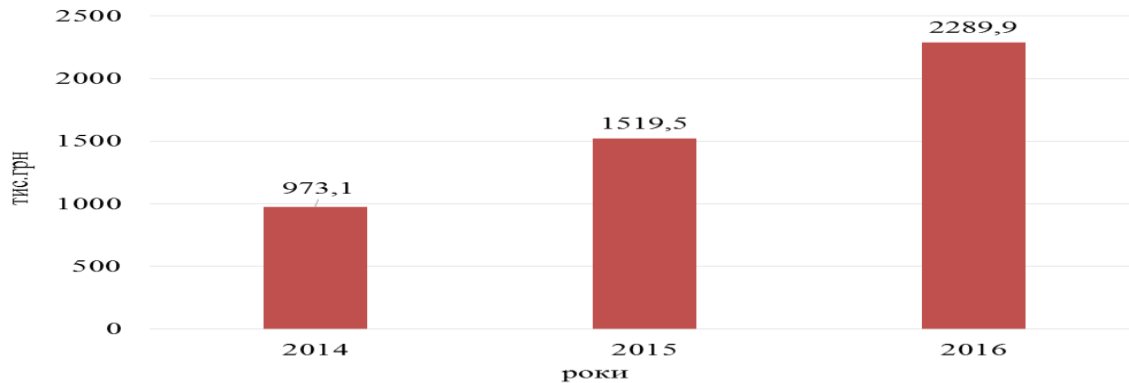

Рис 2.1. Динаміка власного капіталу підприємства, 2014-2016 р.р., тис. грн.

Джерело: складено на основі [25]

Таблиці та рисунки нумерують послідовно у межах розділу (за винятком таблиць, поданих у додатках). У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням номера:

Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка («Таблиця 2.1» – перша таблиця другого розділу). При перенесенні частини таблиці на інший аркуш слово «Таблиця» та її номер ставиться праворуч над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовження табл.», вказуючи номер. Таблицю, обсяг якої перевищує 0.5 сторінки бажано перенести в додатки. Під таблицею обов'язково зазначити посилання на джерело.

Таблиця 2.2

Динаміка показників фінансової стійкості підприємства

Роки	2013	2014	2015	2016
Коефіцієнт автономії	264 874,2	273 110,5	273 134,0	417 946,6
Коефіцієнт маневреності власних коштів	102,8	103,1	100,0	153,0

%

Джерело: складено на основі [27]

3.3. Посилання. При виконанні роботи студент повинен робити посилання на джерела, матеріали або окремі результати з яких наводяться в індивідуальній роботі. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову, текст, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання.

Якщо використовуються відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке дано посилання в індивідуальній роботі.

Посилання в тексті роботи на джерела слід зазначати у квадратних дужках, наприклад: [3] або [4, С. 9].

Посилання на ілюстрації роботи вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад, «рис. 1.2». Посилання на формули індивідуальної роботи вказують порядковим номером в дужках, наприклад, «... у формулі (2.1)».

На всі таблиці роботи повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «...в табл. 1.2». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл. 1.3».

3.4. Список використаних джерел. Відомості про джерела, які включені до списку, необхідно подавати відповідно до вимог державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць. Список використаних джерел складається в алфавітному порядку або по мірі використання у тексті. Приклад оформлення відомостей подано у додатку 3.

3.5. Додатки. Додатки до роботи слід оформляти як продовження тексту, кожне застосування має починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований вгорі рядковими літерами симетрично до тексту сторінки. Праворуч рядка над заголовком має бути надруковане слово «Додаток» і прописна буква, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно прописними буквами алфавіту: А, Б, В, Д, Ж, Е, З і т. д.

Виключається вживання букв Ї, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.

При оформленні додатків окремою частиною на окремому аркуші пишуть (друкують) великими літерами слово «ДОДАТКИ».

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку. Наприклад, А.2 – другий розділ додатка А, В.3.1 – перший підрозділ третього розділу додатка В.

Таблиці, ілюстрації та формули, які розміщені у додатках, нумерують у межах кожного додатка. Наприклад, Рис. А. 1 – перший рисунок додатка А; таблиця В.2 – друга таблиця додатка В; Рис. Д.1.2 – другий рисунок першого розділу додатка Д.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ РОБІТ

До початку роботи над домашнім завданням студенти повинні бути забезпечені методичними рекомендаціями, в яких сформульовані вимоги до нього.

Керівник:

- видає завдання для, що містить план і календарний графік виконання окремих її питань;
- проводить консультації та відповідно до графіку контролює виконання окремих питань та роботи в цілому.

Написання домашнього завдання виконується на протязі вивчення курсу (як правило одного семестру). Перед захистом студент повинен подати її викладачу. В групі не можуть повторюватись досліджувані підприємства.

Роботи, які не відповідають вказаним вимогам, повертаються на доопрацювання.

До захисту допускаються роботи, які оформленні відповідно до методичних рекомендацій, підшиті, підписані керівником.

Захист роботи проводиться в усній формі під час аудиторних занять останнього модулю, але не пізніше ніж за 5 днів до написання модульної контрольної роботи №2. Одним із варіантів захисту роботи є проведення студентського круглого столу або наукового семінару за напрямом дисципліни. До захисту роботи необхідно представити доповідь до 3-х сторінок формату А4.

Остаточна оцінка за роботу виставляється за результатами захисту. Під час захисту студент повинен показати правильність розуміння теоретичних основ і тенденцій розвитку сучасних проблем економічної діагностики, аргументувати власну точку зору.

Домашня контрольна робота оцінується відповідно до загального розподілу балів з навчальної дисципліни.

ДОДАТКИ**Додаток 1**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Факультет економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра економіки повітряного транспорту**

ДОМАШНЯ КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з курсу **“ ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА І КОНТРОЛІНГ ”**
за підприємством

« _____
_____ »

ВИКОНАВ(ЛА):

здобувач/ка першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти III курсу,
групи _____

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)
особистий підпис студента _____

ВИКЛАДАЧ: Ковальчук А.М.

_____ (підпис)

Київ 2021

Приклад оформлення змісту**ЗМІСТ****ВСТУП****ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ №1****РОЗДІЛ 1.1.** Загальна характеристика діяльності підприємства**РОЗДІЛ 1.2.** Діагностика конкурентного середовища підприємства**РОЗДІЛ 1.3.** Діагностика майнового стану підприємства**РОЗДІЛ 1.4.** Діагностика виробничого потенціалу підприємства**РОЗДІЛ 1.5.** Діагностика виробничого потенціалу підприємства**РОЗДІЛ 1.6.** Діагностика ліквідності, платоспроможності та прибутковості підприємства**РОЗДІЛ 1.7.** Діагностика фінансової стійкості підприємства**РОЗДІЛ 1.8.** Діагностика ділової активності підприємства**РОЗДІЛ 1.9.** Резерви підвищення ефективності діяльності підприємства**ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ №2****РОЗДІЛ 2.1.** Альтеративні варіанти організаційних структур досліджуваного підприємства та їх служб контролінгу**ВИСНОВКИ****СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ДЖЕРЕЛ****ДОДАТКИ**

ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ У СПИСКУ ДЖЕРЕЛ, ЯКИЙ НАВОДЯТЬ У РОБОТІ

Зразок оформлення використаних джерел

Характеристика джерела	Приклади оформлення
Один автор	Філіпенко А. С. Теорія міжнародної економічної політики : навч. посіб. / А. С. Філіпенко. – К. : Академвидав, 2013. – 212 с.
Два автори	Пол Самуельсон. Економіка = Economics / Пол Самуельсон, Вільям Нордхаус. – [19-е. изд.]. – М. : Вільямс, 2014. – 1360 с.
Три автори	Парфіненко А. Ю. Туристичне країнознавство : підручник / А. Ю. Парфіненко, В. І. Сідоров, О. О. Любіцева. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2015. – 551 с.
Чотири автори та більше	Міжнародні економічні відносини: практикум : навч. посіб. для студ. екон. напрямів та спец. вищ. навч. закл. / [О. І. Шнирков та ін.] ; за ред. проф. О. І. Шниркова. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 183 с.
Монографії	Трансформація міжнародних економічних відносин в епоху глобалізації : колективна монографія / кол. авт. ; за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 316 с.
Без автора	Міжнародні економічні відносини : підручник (рек. МОН України, лист № 1/11-5842 від 18.04.2014 р.) / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 464 с.
Багатотомний документ	Сумма знаний в экономике : справочное пособие для студ. эконом. спец. : в 2 т. / В. И. Захарченко, Э. А. Кузнецов. – Одесса : Наука и техника, 2008. – Т. 1. – 352 с. Сумма знаний в экономике : справочное пособие для студ. эконом. спец. : в 2 т. / В. И. Захарченко, Э. А. Кузнецов. – Одесса : Наука и техника, 2008. – Т. 2. – 428 с.
Матеріали конференцій	Україна в політичній, економічній, правовій та інформаційній сферах: геостратегічні пріоритети : матеріали наукової конференції, 15 жовтня 2015 р. / М-во освіти і науки України. – К. : Київський університет. – 290 с.
Словники	Європейський Союз: економіка, політика, право : енцикл. слов. / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; [Андрєєва О. М. та ін. ; ред. кол. : В. В. Копійка (голова) та ін.]. – К. : Київський університет, 2011. – 367 с.
Атласи	Україна : екол.-геогр. атлас: присвяч. всесвіт. дню науки в ім'я миру та розвитку згідно з рішенням 31 сесії ген. конф. ЮНЕСКО / [наук. редкол. : С. С. Куруленко та ін. ; Рада по вивч. продукт. сил України [та ін.]. – К. : Варта, 2006. – 217 с.
Електронні ресурси, законодавчі акти, нормативна документація та публікації	
Звіти	Звіт про зміни в адмініструванні транспортного податку ДФС України на 01.01.2017. [Електронний ресурс] // Офіційний портал ДФС України – Режим доступу: http://sfs.gov.ua .
Накази	Про затвердження Порядку казначейського обслуговування державного бюджету за витратами : Наказ Міністерства Фінансів України від 24.12.2012р. № 1407 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0130-13
Стандарти	Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки [Електронний ресурс] : міжнародний стандарт фінансової звітності 8. – Режим доступу: http://msfz.minfin.gov.ua .
Публікації	<u>Орлова О.</u> Правове регулювання організації бухгалтерського обліку суб'єктів господарювання / О. Орлова // <u>Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки.</u> – 2012. – Вип. 94. – С. 122 – 125. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_Yur_2012_94_34